

Valtiovarainministeriölle

**LAUSUNTO LUONNOKSESTA LAIKSI VÄESTÖTIETOJÄRJESTELMÄSTÄ JA
VÄESTÖREKISTERIKESKUKSEN VARMENNEPALVELUISTA ANNETUN LAIN
MUUTTAMISEKSI**

Pohjois-Suomen maistraatti ottaa seuraavassa kantaa lähinnä lakiluonnoksen ehdotettuun 19 §:ään.

Väestötietolain 19 §:ää ehdotetaan muutettavaksi lisäämällä lainkohtaan 2 momentti. Perustelujen mukaan momentti olisi tarkoitettu soveltamisaltaan suppeaksi. Käytännön tapausten määrät kuitenkin osoittavat, että tätä suppeaa soveltamisalaa tultaisiin testaamaan erittäin usein.

Hallituksen esityksen luonnoksen mukaan asiakirjojen luotettavuuden arvioinnissa olisi otettava huomioon asiassa esitetty selvitys kokonaisuutena eli mm. henkilön oma kertomus ja muiden henkilöiden kertomukset, ja ratkaistava asia yksittäistapauksellisen harkinnan perusteella. Perusteluteksteissä on sinänsä ansiokkaasti tuotu esiin keinoja, joilla pyritään varmistamaan talletettavan tiedon oikeellisuus. On kuitenkin pelättävissä, että käytännössä useimmin ollaan tilanteessa, jossa ainoa käsillä oleva selvitys on henkilön oma ja hänen hankkimansa muun henkilön kertomus. Mikäli käytäntö muuttuu niin, että tällainen selvitys hyväksytään, rapauttaa tämä väestötietojärjestelmän tietojen luotettavuutta olennaisesti. Tästä johtuen maistraatti esittää säännöksen sanamuodon terävöittämistä vastaamaan hallituksen esityksen perusteluja. Tämän hetkisessä muodossaan säännös entuudestaan lisäisi soveltamiskäytännön kirjavuutta, koska ehdotettu uudistus jättäisi asiakirjojen ja selvityksen luotettavuuden harkinnan kovin yleiselle tasolle ja siis antamatta kovinkaan täsmällisiä kriteerejä harkinnan pohjaksi. Ulkomaan kansalaisten yhdenvertainen kohtelu on mahdotonta saavuttaa ilman selkeää ja riittävän tarkkaa säännöstä rekisteröinnin perusteista. Voidaan perustellusti olla sitä mieltä, että nykyinen lainsäädäntö antaa paremmat mahdollisuudet asiakkaiden yhdenvertaiseen kohteluun.

Muita kommentteja

Hallituksen esityksen luonnoksen mukaan ulkomaan kansalaisen rekisteröintiasian käsittely voi kestää jopa useita viikkoja. Pohjois-Suomen maistraatissa ulkomaalaisten ensirekisteröinnit hoidetaan kiireellisinä asioina, joten ulkomaan kansalainen saa

10.10.2013

henkilötunnuksen pääsäännön mukaan samana päivänä tai viimeistään seuraavana päivänä. Poikkeuksellisten tilanteiden kuten kesälomien aikana ulkomaalaisten rekisteröinti jonkin verran hidastuu, mutta myös silloin ulkomaan kansalaiset saavat henkilötunnuksen viimeistään viikon kuluessa. Tässä valossa hallituksen esitysluonnoksessa oleva kirjaus vaikuttaa liioitellulta ja kovin negatiiviselta.

Maistraatin lausunnon valmisteluun on osallistunut vastuualueen päällikkö, henkikirjoittaja Päivi Riehkalainen.

Hannu Mäkelä
maistraatin päällikkö